

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

PROJEKCIJE MAKROEKONOMSKIH I FISKALNIH POKAZATELJA ZA PERIOD 2019-2021. GODINE

Podgorica, novembar 2018.

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

- *U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2018. godinu, Ministarstvo finansija je pripremilo Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja za period 2019-2021. godine, kojim su ažurirane proljećne projekcije rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) i drugih makroekonomskih indikatora za period od 2019-2021. godine*
- *Projekcije predstavljaju polaznu osnovu za izradu Zakona o budžetu za 2019. godinu i istovremeno su polazište za pripremu Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru 2019-2021, koji predstavlja najznačajniji dokument u okviru ekonomskog dijaloga Crne Gore i Evropske komisije*

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

- Za razliku od ostalih svjetskih ekonomija, MMF je za većinu zemalja Zapadnog Balkana revidirao rast naviše u 2018. u odnosu na inicijalne projekcije, pri čemu projektuje dalji nastavak stabilnog rasta i u 2019. godini*

Ekonomije regiona - rast BDP-a u procentima	2018	2019	2020
Srbija	4,0	3,5	4,0
BJR Makedonija	1,6	2,6	2,8
Albanija	4,0	3,7	3,9
Kosovo	4,0	4,0	4,0
Bosna i Hercegovina	3,2	3,5	3,7
Crna Gora	3,7	2,5	3,0

- Ubrzanje ekonomske aktivnosti pod snažnim uticajem investicionog „buma“, započeto je 2017. godine, konačni podaci pokazuju ostvareni realni rast u 2017. od 4,7%*

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja 2019-2021

- *Snažan rast nastavljen i u 2018. godini, kada je, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, realni rast ekonomije u prvom i drugom kvartalu 2018. iznosio 4,5% i 4,9% respektivno, odnosno 4,8% za pola godine*
- *Prema djelatnostima, najznačajniji rast zabilježen u sektoru građevinarstva - rast izvršenih građevinskih radova od 40,4% i izvršenih efektivnih časova rada od 20,3% (rast izvršenih radova 31,5% za devet mjeseci)*
- *Industrijska proizvodnja povećana za 36,1%, prvenstveno usljed rasta proizvodnje električne energije od 117,8%*
- *Rast prometa u sektoru maloprodaje realno je veći 3,9%, dok je broj noćenja turista u kolektivnom smještaju bio veći za 11,7%*
- *Uprkos 'mini-bumu' ekonomske aktivnosti, inflacija ostaje umjerena – 2,9% za period od devet mjeseci*

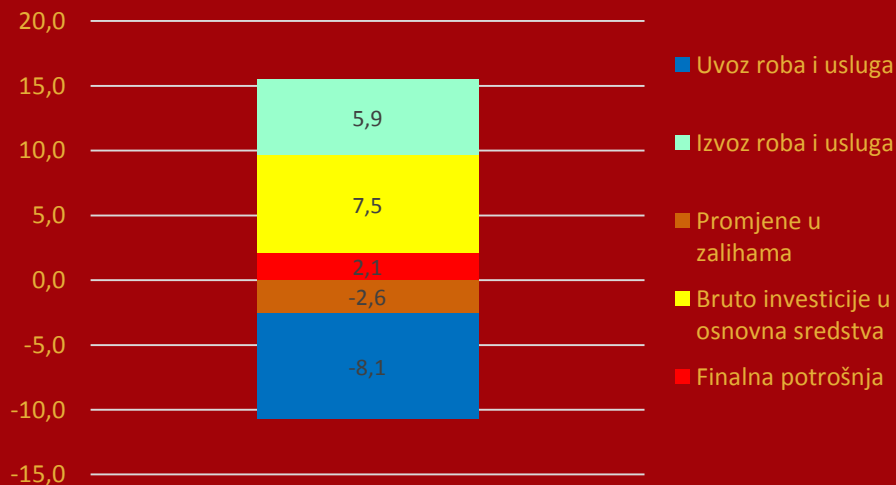
MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

- **Sa rashodne strane BDP-a, realna potrošnja domaćinstava podstaknuta rastom kredita stanovništvu i prihodima od turizma za pola godine veća je za 2,1%**
- **Investicije u fiksni kapital bilježe rast od 27,9%, kao rezultat realizacije infrastrukturnih projekata i projekata u oblastima energetike i turizma, i dale su najveći pozitivan doprinos rastu BDP-a**

Učešće u realnom rastu BDP-a, u p.p.

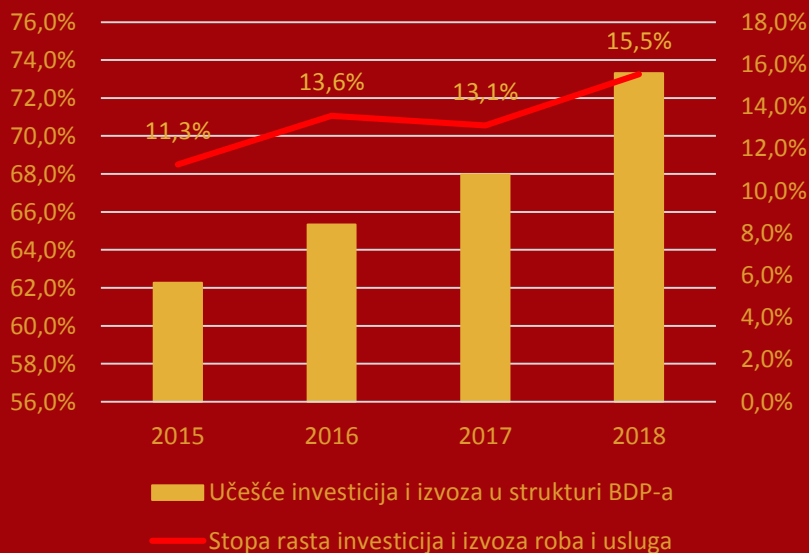

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja 2019-2021

- **Ukupno učešće bruto investicija i izvoza roba i usluga za 2018. godinu procjenjuje se na 73,4% BDP-a, sa 62,2%, koliko je iznosilo 2015, što pokazuje da se ostvaruju ciljevi ekonomske politike usmjereni na rast investicija i izvoza roba i usluga**
- **Prihodi od turizma za 9 mjeseci viši su 8,3%**
- **U 2017. godini otvorena 33 hotela sa 1.738 ležaja, u 2018. 21 hotel sa 1.570 ležaja, sa preko 70% novih smještajnih kapaciteta u hotelima visoke kategorije**

Na osnovu ostvarenja za pola godine, dostupnih indikatora za treći kvartal i očekivanih kretanja u četvrtom kvartalu, procjenjuje se da će rast ekonomije u 2018. godini dostići 4,1%

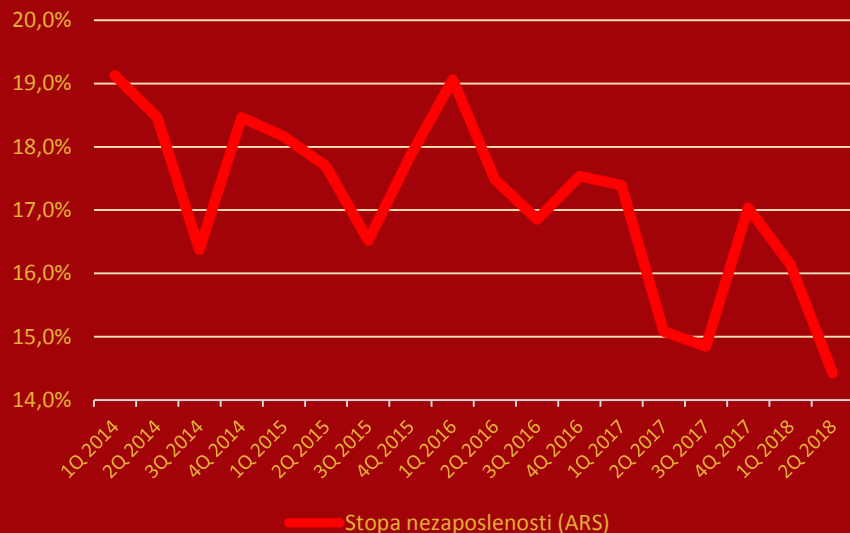

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

- **Visok ekonomski rast odrazio se i na pozitivna kretanja na tržištu rada**
- **Prema Anketi o radnoj snazi (ARS), zaposlenost je porasla za 2,2%, prosječan broj zaposlenih za prvu polovinu 2018. iznosio je 232.600, dok je prosječan broj nezaposlenih iznosio 41.900, što je 5,0% manje u odnosu na isti period prethodne godine**

Stopa nezaposlenosti u drugom kvartalu bila je 14,4% prema ARS, što je na istorijskom minimumu dok je registrovana stopa nezaposlenosti (ZZZCG) krajem avgusta iznosila 17,7%

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

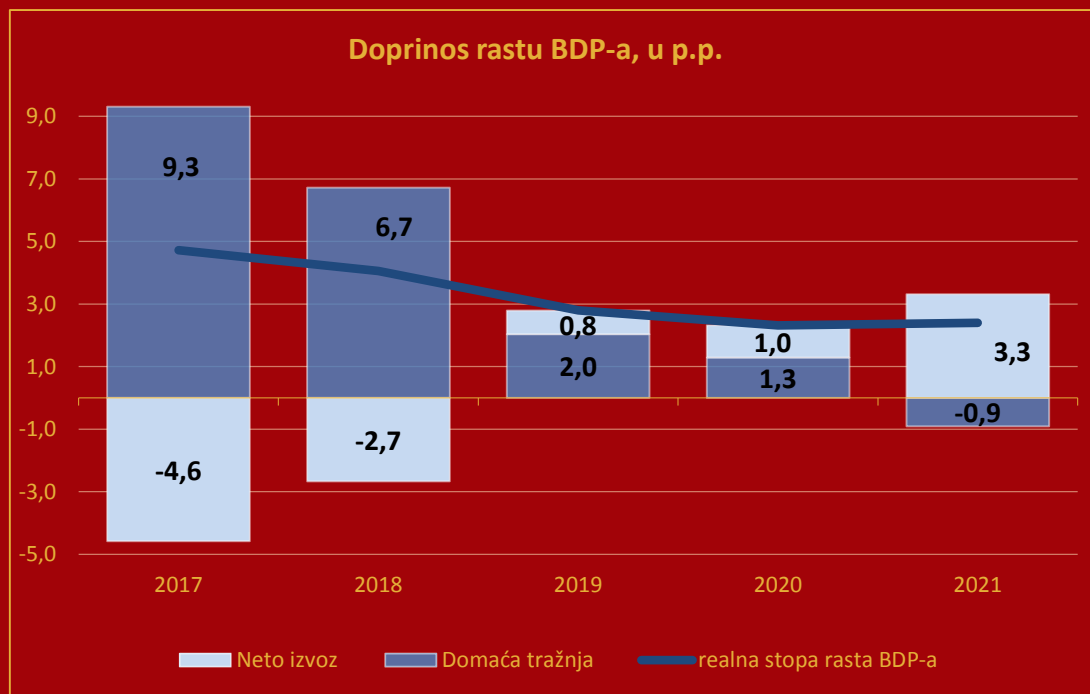
- *Za period 2019 -2021, projektovana je kumulativna stopa rasta BDP od 7,7%, kao rezultat očekivanih kretanja ekonomske aktivnosti uslovljene domaćim i inostranim pokretačima,*
- *Realna stopa rasta BDP-a će se kretati dinamikom od 2,8% u 2019, 2,3% u 2020. i 2,4% 2021, dok će prosječna projektovana stopa rasta BDP-a za period 2019-2021 iznositi 2,5%*
- *Domaći pokretači su i dalje snažna investiciona aktivnost, na visokom nivou od oko 1,65 mlrd.€, sa umjerenim rastom, stabilan rast turističkog sektora i povezanih djelatnosti, blagi oporavak industrijske proizvodnje, uz sprovođenje mjera iz fiskalne strategije i optimizacije javne uprave*
- *U periodu 2019-2021 rast crnogorske ekonomije biće podstaknut investicionom aktivnošću i angažovanjem domaćih potencijala u sektoru građevinarstva i transporta, ali i multiplikativnim efektima na vezane sektore*

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja 2019-2021

- Tokom perioda, predviđa se umjeren rast inflacije i zaposlenosti, zadržavanje nivoa nominalnih zarada, smanjivanje deficita tekućeg računa, dok će se SDI kretati na nivou od oko 9,3% BDP-a godišnje**

- Tokom projektovanog perioda, smanjuje se doprinos domaće tražnje rastu BDP-a**
- Najveći pozitivan doprinos realnom rastu u srednjoročnom periodu ostvariće neto izvoz, zahvaljujući diverzifikaciji ekonomije i daljem rastu prihoda od turizma**

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Predlog projekcija makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja

2019-2021

- ***Potencijalni rizici za ostvarenje makroekonomskih projekcija:***
 - ***Promjena dinamike realizacije investicija i potencijalno neplanirano povećanje troškova dionice autoputa***
 - ***Geopolitički rizici u bližem ili daljem okruženju***
 - ***Nepovoljne vremenske prilike mogu u značajnoj mjeri uticati na sektore turizma, poljoprivrede i proizvodnje električne energije***
 - ***Povećane kamatne stope na suvereno zaduživanje mogu izazvati potencijalnu nestabilnost na međunarodnim finansijskim tržištima***

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Planovi za naredni period

- *U fokusu Ministarstva finansija ostaje dinamiziranje ekonomskog rasta i jačanje konkurentnosti privrede*
- *Nastavak realizacije projekata u prioritetnim oblastima dovešće do diverzifikacije izvozno orjentisanih sektora*
- *Implementacija Fiskalne strategije kako bi se održala stabilnost javnih finansija*
- *Dalje sprovođenje mjera /politika privlačenja investicija, sa ciljem kreiranja novih radnih mjesta i rastom zarada u privatnom sektoru*

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

Hvala na pažnji !